

Kommunal- og regionaldepartementet
Kommunalavdelingen
Postboks 8112 dep
0032 Oslo

Administrerende direktør/
Director General

Kongens gt. 6
P.b. 8131 Dep.
N-0033 Oslo
Tel.: +47-21 09 49 90
Fax: +47-21 09 49 98

Internet: www.ssb.no
E-post/E-mail: ssb@ssb.no

Oslo, 24.09.2010
Deres ref.: 10/1067-2 ORN, Vår ref.: 10/840
Saksbehandler: Arthur Sæmer Timraz
Seksjon for offentlige finanser

Høring - Mulig ny modell for interkommunalt samarbeid: samkommunemodellen

Det vises til brev fra Kommunal og regionaldepartementet av 26. april 2010 hvor Statistisk sentralbyrå (SSB) blir bedt om å avgjøre uttalelse på høringsnotat vedrørende mulig ny modell for interkommunalt samarbeid: samkommunemodellen.

I SSB har høringen blitt vurdert i forhold til våre statistikkbehov innenfor KOSTRA og offentlige finanser, herunder de kravene det stiller til å ha orden på populasjonen av kommunale organer i Enhetsregisteret. Videre er det innhentet synspunkter fra Forskningsavdelingen.

I tillegg til de punktene høringsinstansene spesielt bes gitt sitt syn på, har SSB gitt kommentarer til andre punkter som berører statistikkproduksjonen.

Punkt 3.6 Samkommunen som vertskommune

SSB forventer at kommuner som er i vertskommunesamarbeid med en samkommune innarbeider regnskapsandelene sine fra samkommunens regnskap i eget regnskap. Dersom samkommunen i tillegg skal være vertskommune, vil dette innebære en ekstra føring utover det som gjelder samkommunens regnskaper. SSB ønsker at det gjøres/kreves et tydelig skille mellom regnskapsføring av samkommunedeltakernes samarbeid og vertskommunesamarbeidet.

Punkt 3.7: Om det bør åpnes for samkommuner der både kommuner og fylkeskommuner er deltagere

Samkommunemodellen er utviklet med hensyn til samarbeid om lovpålagte oppgaver mellom to eller flere kommuner eller to eller flere fylkeskommuner. Lovforslaget slår fast at deltakerne i en samkommune må overføre like oppgaver både i art og omfang til en samkommune.

Det reises spørsmål i lovforslaget om det kan være hensiktmessig at kommuner og fylkeskommuner løser lovpålagte oppgaver i felleskap i en samkommune. Dersom det åpnes for et slikt samarbeid, bør regnskapene være detaljerte nok og fordelt på en slik måte at siktemålet i KOSTRA om å frambringe sammenlignbar styringsinformasjon for kommuner og fylkeskommuner ikke blir svekket. Videre forventer SSB at kommuner og fylkeskommuner benytter henholdsvis kommunale- og fylkeskommunale funksjoner ved rapporteringen til KOSTRA.

Punkt 3.8 Om det bør stilles særlig krav til kommunenes vedtak om å delta i en samkommune

SSB har ikke merknader til dette punktet.

Punkt 3.9.2 Om det bør åpnes for at en samkommune kan eie aksjeselskaper, interkommunale selskaper mv.

SSB har ikke innvendinger mot at en samkommune kan ha eierskap i aksjeselskaper og interkommunale selskaper. SSB ønsker likevel å peke på et problem som kan oppstå dersom en samkommune blir deleier i et interkommunalt selskap.

Regnskap fra interkommunale selskap fordeles i dag til eierkommunene av SSB etter de registrerte eierandelene i Enhetsregisteret. Når en samkommune blir en av eierkommunene, vil dette medføre at dens eierandel igjen må fordeles etter eierandelene i samkommunen. Denne ekstra fordelingen vil kunne føre til problemer for statistikkproduksjonen i SSB, spesielt for konsernpubliseringen ved at nettingen av de interne transaksjonene i kommunekonsernet blir vanskeligere. Det er i utgangspunktet ikke ønskelig at samkommunen selv fordeler sin andel av det interkommunale selskapet til eierkommunene i samkommunen. SSB mener det er nødvendig at det presiseres hvordan samkommunens eierandel i interkommunale selskap skal fordeles. Dette for å unngå dobbelttelling og feil i elimineringen av de interne transaksjonene.

SSB støtter forslaget om at en evt. åpning for slikt eierskap innenfor enkelte sektorer, lovfestes i særlovene.

Merknader til andre punkter i høringsnotatet

Punkt 5.2.5 Rapportering til statlige myndigheter

Lovforslaget legger opp til at samkommuner ikke skal tillegges generell rapporteringsplikt, men at deltakerkommunene må ta inn bestemmelser om rapporteringsbehov i samarbeidsavtalen. SSB ser det som uheldig at statlige myndigheter må belage seg på at deltakerkommunene dekker alle nåværende og fremtidige rapporteringsbehov i samarbeidsavtalen. SSB ønsker at § 49 i kommuneloven om rapportering også skal gjelde for samkommuner. Dette hindrer ikke at samkommunen rapporterer til sine deltakerkommuner, og at det deretter rapporteres fra kommunene til statlige myndigheter. Imidlertid vil generell rapporteringsplikt sikre at alle nødvendige opplysninger om samkommunenes aktivitet kan fanges opp, og at enkelte rapporteringer kan pålegges samkommunen direkte der dette er hensiktsmessig.

Punkt 7.4 Enhetsregisteret

SSB ser det som positivt at samkommunene har krav om registrering i Enhetsregisteret, og om å følge retningslinjer for bedriftsinndeling (jf punkt 7.4) slik at vi har mulighet for å forvalte de ulike populasjonene i statistikken. I forhold til registreringen ønsker SSB at det opprettes en ny organisasjonsform i Enhetsregisteret som samkommunene skal identifiseres med. Det er også nødvendig at eierandelene til kommunene registreres i Enhetsregisteret for å kunne fordele arbeidstakere til de forskjellige deltakerkommunene.

Vi ser imidlertid en mulig konflikt mellom kravene til registrering i Enhetsregisteret, og kravene om rapportering til statlige myndigheter i punkt 5.2.5, der samkommunene ikke skal ha selvstendig rapporteringsplikt til nasjonale informasjonssystemer. Det forutsettes i punkt 5.2.5 at økonomi og virksomhetsdata (f.eks. aktivitet) skal rapporteres på kommunenivå, mens man i kap. 7.4 foreslår personellrapportering på samkommunenivå.

Det vil bli en utfordring, ikke minst for kommunenes fagsystemer, å finne løsninger som kobler sammen opplysninger rapportert på ulikt nivå. Det må være en forutsetning at de opplysninger om fordelingen mellom kommunene som spesifiseres i samarbeidsavtalene, formuleres på en ensartet måte. Kanskje bør det vurderes om samkommunene må levere en oversikt over de områder samkommuneavtalen omfatter og hvilken andel som tilligger hver av deltakerkommunene. For SSB vil det, i hvert fall i en overgangsperiode, gi nye oppgaver som blir ressurskrevende.

Regnskapsføring og rapportering

SSB støtter forslaget om at samkommunen skal føre regnskap etter kommunale regnskapsprinsipper i henhold til punkt 5.2.4 i høringsnotatet. Ved regnskapsføring etter andre prinsipper enn de kommunale,

må regler om konvertering til KOSTRAs kontoplan før rapportering til KOSTRA, gjøres gjeldende for samkommunen (som reglene i § 8 i forskrift av 2003-10-21 nr 1445, eller tilsvarende).

SSB støtter lovforslaget om at deltakerne selv skal rapportere egne regnskaper til KOSTRA, men minner om at fordelingen av samkommunens regnskap til deltakerkommunene derfor bør gjøres i god tid før 15. februar, slik at deltakerkommunene får muligheten til å kvalitetssikre regnskapene sine før rapporteringen til SSB.

Deltakerkommunene må også kunne overholde de *kvartalsvise* rapporteringsfristene, som generelt er 15 dager inn i neste kvartal. Det innebærer at samkommunen bør ha et kvartalsregnskap, som så fordeles på deltakerkommunene allerede noen dager før nevnte frist går ut. Kommunene bør på sin hånd ha utført nødvendige kontroller av de fordelte tallene og akkumulering med sitt øvrige regnskap før innrapportering til SSB.

Kommunestruktur

For øvrig ønsker SSB å vise til SSBs Rapporter 2002/15 "Kostnadsbesparelser ved sammenslåing av kommuner". Denne peker på at det er usikkert i hvilken grad slike gevinst kan hentes ut gjennom samkommunemodellen. Det kan også være andre fordeler ved kommunesammenslåing som ikke oppnås gjennom samkommunemodellen, som for eksempel en utjevning av økonomiske forskjeller og tjenestetilbud mellom kommunene.

Med vennlig hilsen

Øystein Olsen